

Η πυκνότητα των ρητών και των άρρητων αριθμών

Θα αποδείξουμε ότι αν α, β είναι πραγματικοί αριθμοί με $\alpha < \beta$, τότε υπάρχει ρητός γ και άρρητος δ ώστε να είναι $\alpha < \gamma < \beta$, $\alpha < \delta < \beta$.

Αρχικά θα θεωρήσουμε γνωστή την *Αρχιμήδεια ιδιότητα των πραγματικών αριθμών*: «Το σύνολο \mathbb{N} των φυσικών αριθμών δεν είναι άνω φραγμένο». Ως πόρισμα αυτής προκύπτει ότι «για κάθε πραγματικό $\varepsilon > 0$, υπάρχει φυσικός $n \geq 1$ ώστε $\frac{1}{n} < \varepsilon$ ».

Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι τα σύνολα $\theta \cdot \mathbb{N}$ (όπου θ τυχαίος θετικός πραγματικός) δεν είναι άνω φραγμένα.

Ας υποθέσουμε τώρα ότι $\alpha \geq 0$. Σύμφωνα με τα παραπάνω, αφού $\beta - \alpha > 0$, υπάρχει φυσικός $n \geq 1$ ώστε $\frac{1}{n} < \beta - \alpha$. Θεωρούμε τώρα το σύνολο $\Sigma = \left\{ k \in \mathbb{N} / \frac{k}{n} > \alpha \right\}$. Προφανώς $\Sigma \neq \emptyset$, άρα θα έχει

ελάχιστο στοιχείο (αρχή της καλής διάταξης), έστω το k_0 . Τότε θα έχουμε $\frac{k_0 - 1}{n} \leq \alpha < \frac{k_0}{n}$

Άρα $\frac{k_0}{n} = \frac{k_0 - 1}{n} + \frac{1}{n} < \alpha + (\beta - \alpha) = \beta$. Όστε $\alpha < \frac{k_0}{n} < \beta$ και φυσικά $\gamma = \frac{k_0}{n}$ ρητός.

Στην περίπτωση που ήταν $\alpha < 0$, θα υπήρχε ένας φυσικός m ώστε $0 < m + \alpha < m + \beta$, οπότε σύμφωνα με την προηγούμενη διαδικασία θα βρίσκαμε ρητό ρ ώστε $m + \alpha < \rho < m + \beta \Rightarrow \alpha < \rho - m < \beta$ και ο ζητούμενος ρητός θα ήταν ο $\rho - m$.

Θεωρούμε τώρα τους πραγματικούς $\frac{\alpha}{\sqrt{2}}, \frac{\beta}{\sqrt{2}}$. Από τα παραπάνω υπάρχει ρητός γ ώστε

$$\frac{\alpha}{\sqrt{2}} < \gamma < \frac{\beta}{\sqrt{2}}.$$

Αλλά τότε $\alpha < \gamma\sqrt{2} < \beta$ και $\delta = \gamma\sqrt{2}$ = άρρητος, άρα το σύνολο \mathbb{R} είναι πυκνό και στους άρρητους.